

ตำนานเขาช้าง (จ.พังงา)

เดิมมีพี่น้อง ๒ คน พี่ชื่อยมดิ่ง เป็นชาย น้องชื่อยมโดย เป็นหญิง ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ประจวบคีรีขันธ์ ต่อมานาง ยมโดยเสียชีวิต ยมดิ่งผู้เป็นพี่ชายเศร้าโศกเสียนใจมากจึงละทิ้งถิ่นเดิมเร่ร่อนไปตามบุญตามกรรมจนมาถึงปลาย คลองแสง ในเขตอำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงขออาศัยอยู่กับตาโจงโดงผู้กว้างขวางแห่งบ้านไกรสร นายยมดิ่งเป็นคนขยัน ในบ้านมีงานอะไรก็ช่วยทำโดยที่เจ้าของไม่ต้องออกปากใช้ ตาโจงโดงมีอาชีพหลักคือการหา น้ำมันชั้นจากต้นยางโดยการขูดลำต้นยางให้เป็นรูหรือโพลงจากนั้นจุดเผาจนให้ร้อน น้ำมันในต้นยางก็จะไหล ออกมา นายยมดิ่งเป็นคนเอาการเอางานช่วยธุระต่าง ๆ ของเจ้าบ้านโดยไม่คิดค่าแรง เข้าทำนองคำสั่งานวนที่ว่า อยู่ บ้านท่านอย่างนี้คงตาย ปันวันปันควายให้ลูกท่านเล่น จึงเป็นที่พอกพอใจของตาโจงโดงบ้านยิ่งนัก ตาโจงโดงมีลูก สาวสวยคนหนึ่ง ชื่อ ทองดิ่ง เมื่ออยู่มานานวันจากความใกล้ชิดกลายเป็นความสนิท ความรักระหว่างหนุ่มสาวจึงง กิดขึ้นพร้อมกับที่ตาโจงโดงไม่รังเกียจที่จะรับนายยมดิ่งเป็นลูกเขยจึงยกนางทองดิ่งให้แก่นายยมดิ่ง รวมถึงที่ทาง ทำมาหากินให้เป็นทุนประกอบอาชีพ นายยมดิ่งจึงตั้งหน้าตั้งตาปลูกพืชผลการใหญ่

ครั้นอยู่มาวันหนึ่งมีโขลงช้างป่าเข้ามาทำลายไร่ข้าวและผักผลไม้ของนายยมดิ่ง ไล่ไปแล้วก็กลับมาอีก เป็นหลายคราวจนนายยมดิ่งโกรธแค้น จะฆ่าช้างทั้งโขลงนั้นให้ได้จึงเอาปืนยิงไล่ ช้างก็วิ่งหนีไปแต่แสดงความ อาฆาต “แนะ เล่นอาวุธ ถอยหลบก่อน เดี่ยวเถอะเราค่อยมาใหม่ รอให้มันผลอจะพาพรรคพวกมากินให้เรียบ เลย” พอได้โอกาสที่นายยมดิ่งผลอ ช้างป่าก็พาพรรคพวกของตนเองมาบุกทำลายข้าวของ เข้าเหยียบย่ำทำลาย พืชผลที่ออกดอกอยู่ตอนนั้นรวมถึงข้าวของของสามภรรยาคุณีอีกด้วย “โธ่ มันพังยุงข้าวของเราเสียแล้ว แต่ไปเรา จะเอาอะไรกินละเนี่ย” นายยมดิ่งพูดไม่ทันขาดคำก็เอาปืนไล่ยิงจนพวกช้างหนีเตลิดเข้าป่าไป ขณะเดียวกันมีตาจุ่ม เป็นชาวบ้านพุมเรียง อำเภอไชยามีอาชีพค้าขายเดินทางไปต่างเมืองอยู่เสมอ ตาจุ่มมีช้างอยู่ ๒ เชือก เป็นช้างพัง และช้างพลายเพื่อเป็นพาหนะในการบรรทุกสินค้า คราวนั้นตาจุ่มเดินทางจากไชยาไปค้าขายถึงเขาพนมและจะ ต่อไปยังตะกั่วป่า ขณะตาจุ่มพักช้างอยู่นั้น โขลงช้างที่นายยมดิ่งไล่วิ่งผ่านมา ช้างพลายของตาจุ่มเห็นช้างพังงามเข้า ก็กระซอกปลอกขาตอออก ได้อาละวาดต่อสู้กับช้างพลายป่าจนฝูงช้างแตกกระจัดกระจายหนีไปคนละทิศละทาง จน เป็นเหตุให้นายยมดิ่งสำคัญผิดติดตามล่าช้างของตาจุ่มเชือกหนึ่งด้วย

นายยมดิ่งสะกดรอยล่าช้างไปกับสุนัขเจ้าต่าง ตามมาจนถึงคลองสก ซึ่งน้ำเชี่ยวมาก ช้างพังเชือกหนึ่งกำลัง ท้องแก่ตกใจวิ่งหนี จนพลาดตกลงไปในคลองนั้น แรงกระแทกทำให้ตกลูกออกมา ลูกช้างตัวนั้นกลายเป็นหินอยู่ กลางคลองสก จึงเรียกว่า "หินลูกช้าง" มาจนบัดนี้นายยมดิ่งยังคงติดตามรอยช้างต่อไป โดยลากหอกตามไปเรื่อย ๆ ทางที่ลากหอกไปนั้น ทำให้ดินและหินแยกเป็นทางน้ำอยู่ในเขตอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เรียกหมู่บ้าน แถบนั้นว่า "บางลากหอก" หรือบางตาม จนมาถึงทุกวันนี้

นายยมดิ่งตามช้างไปจนถึงช่องเขาในป่าลึก ในตำบลคลองสก ณ ที่นั้นมีม้าตัวหนึ่งเหลียวมาดูนายยมดิ่ง เขาช่องนั้น จึงได้ชื่อว่า "ช่องม้าเหลียว" ครั้นไล่ต่อไปจนเกือบจะทันนายยมดิ่งได้เอาดินปืนใส่กระบอกปืนจ้องยิง แต่กระสุนพลาดไปจึงเรียกสถานที่ที่กระสุนตก ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ บ้านบางหมานว่า "ช่องลูกพลาย" และด้วยความโกรธที่

ยั้งข้างไม่ถูกนายยมดิ่ง จึงโยนปิ่นทิ้ง ปิ่นไปตกบนภูเขาตรงหน้าวัดสองพี่น้อง ตำบลคลองศก จึงเรียนภูเขานั้นว่า "เขาโยน"

นายยมดิ่งเหนื่อยมาก จึงปล่อยให้หมาที่ตามมาด้วยไล่ข้างไปก่อน หมาไล่ไปพบแล่น (ตัวเงินตัวทอง) แล่นวิ่งหนีลงรู ซึ่งอยู่บนเขาตรงหน้าถ้ำวาราราม แต่แล่นถูกหมาตะครุบได้ตรงส่วนหาง หางแล่นจึงหลุดคารุนั้นอยู่ จึงเรียกสถานที่นั้นว่า "แล่นคารู" ครั้นแล่นหลุดไปได้หมาได้แต่หางคู่มิยอมไล่ข้างอีกต่อไป ผลสุดท้ายแล่นกลายเป็นหินอยู่ในคลองศกนั่นเอง จึงเรียกที่บริเวณนั้นว่า "ย่านหมาแหงน" ฝ่ายนายยมดิ่งโกรธที่แล่นมาเป็นตัวตนเหตุให้หมาของแกไม่ยอมไล่ตามข้างจึงได้ใช้พร้าขว้างปาแล่นแต่พลาดไปกระทบหินถูกภูเขาจึงเรียกสถานที่นั้นว่า "เขาพร้าหัก" ครั้นไล่ต่อไปอีกเกิดฝนตกหนักจำเป็นต้องเอาดินปิ่นทิ้งไว้ในถ้ำ จึงเรียกถ้ำนั้นว่า "ถ้ำดินปิ่น" ข้างพลายของต่าจุ่มถูกนายยมดิ่งตามล่าไม่ลดละต้องเตลิดหนีไปจนถึงแดนเมืองตะกั่วป่า ไปหยุดนอน ณ ป่าแห่งหนึ่งในเขตอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา จึงได้ชื่อว่า "บ้านข้างนอน"

พอนายยมดิ่งตามมาเกือบทันข้างก็หนีต่อไปจนผ่านช่องเขาซึ่งอยู่ระหว่างอำเภอท้ายเหมืองกับอำเภอตะกั่วทุ่ง นายยมดิ่งเห็นแผ่นหินใหญ่วางอยู่จึงยื่นลับหอกกับแผ่นหินนั้น ที่นั่นจึงได้ชื่อว่า "เขาหินลับ" สืบมาจนถึงทุกวันนี้

นายยมดิ่งตามล่าจากบ้านข้างนอน จนเข้าเขตอำเภอเมืองพังงา ก็เป็นที่ป่ารกและฝนตกหนัก จึงปีนขึ้นไปบนภูเขา ลูกหนึ่ง แล้วชะงักดูข้างเชือกนั้นด้วยความที่ภูเขาด้านบนเตียนโล่งเป็นทุ่งหญ้าจึงสามารถมองเห็นข้างได้แต่ไกล ปัจจุบันบริเวณนั้นจึงเรียกว่า "ทุ่งหญ้าคาชะงัก ทุ่งคาโงกในปัจจุบัน" พอนายยมดิ่งเห็นข้างก็รีบลงมาใช้หอกแทงข้างนั้นทันที หอกปักเข้าที่ขาข้างหนึ่ง ทำให้ขาข้างเป็นแผลใหญ่ และพิการเดินไม่ถนัด เรียกบริเวณที่ข้างถูกแทงขานี้ว่า "บ้านแผล หรือ บ้านแผล" (อยู่ในเขตอำเภอเมืองพังงา)

ข้างยังกระเสือกกระสนหนีต่อไปจนหมดแรงก็หมอบนอนอยู่กลางแดด ปัจจุบันเรียกบริเวณนั้นว่า "บ้านตากแดด" นายยมดิ่งเห็นว่าข้างบาดเจ็บมากไม่สามารถหนีไปไหนได้ก็ทำพิธีเซ่นไหว้สังเวยพระภูมิเจ้าที่จัดกระธธงข้าวปลาอาหาร “ข้า แต่พระภูมิเจ้าที่และรุกขเทวดาข้ามีความจำเป็นที่จะต้องฆ่าข้างเชือกนี้โปรดยกโทษให้แก่ข้าด้วยเถอะ ข้ามิได้กระทำไปเพื่อเป็นการดูถูกดูหมิ่นท่านข้างเชือกนี้และพรรคพวกได้ก่อกรรมไว้กับข้ามากนักมันทำลายเลื้อกส่วนไร่นาของข้าทำลายทุกสิ่งที่เป็นความหวังของข้าความหวังที่ข้าได้เพียงพยายามสร้างมันมานานปีมันกลับเหยียบย่ำทำลายพินาศสิ้นชั่วพริบตาข้าจึงต้องฆ่ามันเพราะมอบชีวิตของมันให้ข้าเถอะ” ข่าน่าสงสารเจ้าชายของต่าจุ่มยิ่งนักที่ต้องมารับกรรมซึ่งมันมิได้ก่อ มันถูกไล่แทงโดยใช้หอกแทงตรงท้องของข้างเลือดไหลทะลักออกมาในที่สุดก็สามารถล้มข้างพลายของต่าจุ่มได้สำเร็จข้างนั้นกลายเป็นหินเรียกว่า "เขาข้าง" ตรงส่วนที่เป็นท้องของข้าง ซึ่งมีเลือดไหลทะลักออกมานั้น กลายเป็นน้ำตก และท้องข้างกลายเป็นถ้ำใหญ่เรียกว่า "ถ้ำพุงข้าง" และด้วยความแค้นของนายยมดิ่งได้ผ่าท้องข้างล้วงเอาตับไตไส้พุงออกมาต้มแกงกินเป็นอาหาร พอกินเสร็จก็ยกหม้อข้าวหม้อแกงเหวี่ยงลงในวังน้ำใกล้ ๆ นั้น ปัจจุบันเรียกบริเวณนั้นว่า "วังหม้อแกง" ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กับตลาดพังงา และต่อมาคำว่า "พังงา" นี้เอง ได้กลายมาเป็น "พังงา" โดยภายหลังที่นายยมดิ่งฆ่าข้างเสร็จต้องใช้เวลาหลายวันในการเดินทางกลับไปที่คลองพระแสงเมื่อเจอเต่าจึงจับไปทำอาหาร เมื่อเดินตัดป่ามาเกือบค่ำจึงพบหมู่บ้านได้ยืมกระทะ

ของชาวบ้านมาต้มเต่าตัวนั้น นายยมดิ่งลับมีดเพื่อจะฆ่าแหละเต่าจึงไม่ได้ดูว่าเต่ากำลังตะกุกตะกวยขึ้นมาจากระทะและหนีไป พอนายยมดิ่งลับมีดเสร็จหันมาก็ปีกว่าเต่าได้หายไปเสียแล้ว ด้วยความหิวโหยที่ไม่ได้กินอะไรเป็นเวลานาน นายยมดิ่งก็เป็นลมและล้มลงจนถึงแก่กรรมในที่สุด

ข้อคิด ให้ทุกข์แก่ท่านทุกขนั้นถึงตัว